การตอบรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ของผู้อ่านไทย

泰国读者对中国现代文学的接受

The Reception of Modern Chinese Literature by Thai's Readers

ไพรินทร์ ศรีสินทร[1]

บทคัดย่อ : บทบาทของผู้อ่านไทยมีความสำคัญต่อการเผยแพร่วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเข้าใจในตัวบท ประสบการณ์ในการอ่าน การเสพวรรณศิลป์และตระหนักถึงคุณค่าในผลงานวรรณกรรมแต่ละชิ้น บทความนี้จึงมุ่งใช้ทฤษฎี "สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้" ของ Wolfgang Iser และ Robert Jauss เพื่อวิเคราะห์ว่าผู้อ่านไทยมีการเสพรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่อย่างไร และเน้นการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับผลตอบรับของผู้อ่านไทยที่มีต่อวรรณกรรมจีนสมัยใหม่

คำสำคัญ: ผู้อ่าน ประเทศไทย วรรณกรรมจีนสมัยใหม่

摘要：中国文学在泰传播与存在的关键，在于读者对作品的理解，读者的主观意识在阅读时吸取并接受作品中的精神食粮、美学和艺术修养中起着主导作用。本文将以伊瑟尔和尧斯的"接受理论"，解读泰国读者如何接受中国现代文学作品，并关注泰国读者是否认同所阅读的作品及所做出的种种反应。

关键词：读者、泰国、中国现代文学

Abstract: The influence of Modern Chinese literature in Thailand's depends on the value of the work itself and reader's demand. The dissemination of modern Chinese literature in Thailand is concerned with readers' understanding.

[1] ดร. ไพรินทร์ ศรีสินทร อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
徐佩玲，博士，泰国瓦莱岚大学人文学院中文专业讲师。
Pairin Srisinthon,Ph.D. Chinese Program, School of Liberal Arts, Walailak University, Thailand

Subjective consciousness of the reader in reading progress played an important role in attention to the recipient in the artistic production and accomplishment reception. This article aimed to discuss how Thai's people accept Chinese literary works by Wolfgang Iser and Jauss's" aesthetic reader response theory" approach. It also focused on the readers' interaction with Chinese literary works.

Kew Words: reader; Thailand; modern Chinese literature

前言

中国现代文学对泰国的影响，除了作品本身的价值外，还有读者对其文学的需求取向。中国现代文学在泰的传播与存在关键在于读者对作品的理解。读者的主观意识对其在阅读时吸取并接受作品中的美学和艺术修养起着主导作用。

不同身份的读者对文学作品的知识与理解有所差异，诸如作家与学生阅读同一部作品，结果会不一样。学生可能以欣赏审美价值、学习等为主；而作家则会直接受到所阅读的文学作品感染和影响，其创作也不免自然而然地留下受影响的印迹。泰国各领域的读者在受到中国现代文学作品的影响后，会以读者因作品相互依存依靠的作用，使中国现代文学作品在泰国社会中产生深远及长久的影响。本文将通过伊瑟尔和尧斯的“接受理论”解读泰国人如何接受中国现代文学作品，并研究泰国读者的阅读过程反映出他们是认同还是做出何种反应。

一、文学接受理论

20 世纪 60 年代，由于文艺研究方法的失误，造成当时德国大学课程中的文学史消失，陷入衰败的困境。德国著名学者汉斯 • 罗伯特• 尧斯 (Hans Robert Jauss) 与沃尔夫冈 • 伊瑟尔（Wolfgang Iser）对西方批评、结构主义文学理论进行反思、批判，一起确立了以“读者”为核心的接受理论体系。他们反对文学作品有客观的永恒的含义或意义。他们实现了西方文艺研究从以作者、作品为主流研究到以“读者”为中心研究的转移。他们以现象学和解释学为基础，以读者对作品的感受为主，研究读者在阅读文学作品过程中的感觉和审美接收。该理论是西方 20 世纪的主流文学批评流派。由此以“读者”为主的文艺研究取得前所未有的发展，文学研究进入了一个新阶段。

1. 尧斯的“期待视野”论

尧斯提出了接受美学理论，主要集中于读者参与阅读过程中的接受与反应，强调读者在文学欣赏中的重要作用，把读者的地位提高到空前的高度。尧斯在他的代表著作《审美经验与文学阐释学》中为西方文学史提出“期待视野”的概念即“读者调动一切的积累，形成在作品面前最高的认识水平。”[1]

这种概念强调作者、作品与读者之间的互动作用。读者在接受一部作品前，具备了一个基本思想和理论框架，才可能对作品做出理解。尧斯的“接收美学”认为“读者在阅读过程中充分调动主体的能动性，因而对作品意义的填充是能动的、决定性的；每个读者在接受活动中，总是以自己特有的“期待视野”出发去看待作品，期待视野的不同，读者对同一作品的理解

[1] 谢林霞，《论姚斯的“期待视野”理论》，内蒙古农业大学学报（社会科学版）2008 年 4 期,第 249 页。

不同，他所领会、所赋予作品的意义也不同，甚至接受者所赋予作品的意义能超出原来的意义框架，使作品出现作者所想不到的意义来。[1]

尧斯表示一部作品将通过宣传方法给世界提供自己的特点、风格信息，从而唤醒读者对作品的期待。这个期待不是固定的，在阅读作品后，可能没有得到完整的保持而改变，从而引导读者形成了对作品的新视野。他认为文学史就是作品和读者的期待视野相互作用，不断产生审美距离而发生期待视野改变，从而产生新作品的过程。[2]

所以尧斯对文学作品的“创造”、“新鲜”比较看重，因其引起读者的“审美距离”，“审美距离”将决定作品的价值，作品的价值在于它与读者的前有期待不一致。当文学作品超越读者原有的接受意识，就造成了“审美距离”，构成了新视野，文学作品将具有较高的审美价值。读者在阅读作品过程中将收获，扩展自己的期待视野。尧斯的“审美距离”观念，要求作者不断为文学界推陈出新，鼓励文学创造者以“创意”的标准写出独一无二的作品，突破文学期待的熟悉视野。

2.伊瑟尔的“隐含读者”论

德国著名学者沃尔夫冈·伊瑟尔（Wolfgang Iser）的理论也对接受美学产生了重大影响。他和尧斯一起构建接收理论体系，重视读者欣赏作品过程中的反应。他在自己的代表著作《隐在的读者》中将文本与作品分开解

[1] 徐玉娟，《接收理论与文学翻译的再创造》，南京师范大学硕士毕业论文 2004，第 3 页。
[2] 谢林霞《论姚斯的“期待视野”理论》，内蒙古农业大学学报（社会科学版）2008 年 4 期, 第 250 页。

释。他认为一部作品没有读者阅读之前就是印刷品，不是真正的作品。作品则是在经过读者的欣赏反而变成不独立的存在，融汇了读者的审美经验、情感、理解、艺术趣味、意识形态，在读者的接受过程中，由作者和读者共同创造的审美信息的软载体。换句话说作品的存在决定于读者的肯定，并且是读者审美感知的结果。由此得出，伊瑟尔的文学作品是文本与读者互动的产物，让读者成为作品不可或缺的组成部分，并提出了“隐含读者”与“不确定”的概念。

“隐含读者”不是真正的读者，而是阅读书籍中出现的读者，这个读者正是文本结构所期待的，并受制于文本的结构，其审美理解活动也与文本相融合。因此，“隐含读者”是理论中想象的模式，不能与实际读者混淆，但与实际读者密切相关。“不确定”指的是文本未明确表现出来的部分，它存在于作品的各个结构中，待读者去填充、连接，从而重构完整的作品。作品的意义“不确定”使读者去寻找它的意义，从而将作品中包含的不定性或空白与自己的经历和对世界的理解联系起来，使本来有限的文本因阅读后而就变成了无限的文本。文本空白的特征激发读者进行想象与弥补文本潜在价值的实现。文本不确定或空白点越多，读者越能投入地参与作品审美潜能的实现和艺术的再创造。

总的说来，接收理论的一些特点即：一、突破了作者核心、文本核心理论体系，实现了以读者为重心的新式研究，使读者成为作品意义的构建者，成了文学本体不可欠缺的构成部分；二、借鉴了一些重要概念，并完善自己的理论体系，如：对话、不确定、期待视野、文本的召唤结构、意义空白、交流等；三、不断完善了理论体系，使接收理论变成一种分析、探讨文

学的交流理论，由先前的过度注重读者的作用，进一步转变为作者—文本—读者的规范理论体系。

二、阅读中国现代文学的泰国读者

从泰国不同类型读者的视角解读可以看出，中国现代文学作品对泰国各界均有影响，着重在各层面的演变历程中传播进步思想、艺术手法，甚至影响到学术知识等方面。

1. 思想进步型读者

早在上个世纪 40 年代，泰国知识分子开始关注中国现代文学经典。鲁迅的《阿 Q 正传》被译成泰文，所出版的泰译本书籍刚面世，就被泰国读者抢购一空，在泰国文坛上引起了巨大的反响与震动。从那时起，其他中国现代文学经典陆续被泰国文人翻译出来，逐渐被泰国读者认识和接受。中国文学在泰传播与存在的关键，在于读者对作品的理解，读者的主观意识在阅读时吸取并接受作品中的精神食量、美学和艺术修养起着主导作用。

当中国现代文学作品进入泰国之后，对泰国读者来说是个“新产品”。 这些新产品带有思想启蒙、追求思想解放、具有理性批判的色彩，以致于使泰国读者产生了“审美距离”，拓宽了读者的视野，甚至构成了新视野。泰国读者原有的期待视野被打破，从而形成一个新的期待视野。鉴于在“接受美学以读者为核心”的研究理论上，阅读、翻译中国现代文学的知识分子是“思想进步型读者”。中国现代文学作品正好迎合了读者特别是泰国进步知识分子的期待视野，因而激进人士与泰国文坛受它的影响尤为特殊。 中国现代文学作品如醍醐灌顶，开启了这些文人的思维方式，向他们灌

输了思想革命、社改途径、反帝反封建的创作思想，引导他们走向新的创作之路。

中国现代文学给泰国“为人生”文学带来了蓬勃生机，促进了其文学流派的发展。可以说，创造“为人生”文学的建设者们意识到中国现代文学的重要价值时，他们从中国现代文学中所吸取的精华，来改变泰国文学的内部结构。一些泰国“思想进步型读者”在阅读中国文学作品的过程中，理解作品中的内涵或艺术造诣，对社会历史的观察及对现实感悟的程度，均超出普通读者，从而形成期待视野。这类读者懂得对历史、社会、人生进行观察、思考；懂得对文学、艺术、思潮进步剖析、思辨。他们在研读中国现代文学观念、作品后，为泰国文坛改革提出了“文艺为人生”的观念。

中国现代文学作品所具备的社会功能表现突出，给予泰国“思想进步型读者”极大的鼓舞，并在精神上为他们充了电。致使部分激进文人敢于在那个时代翻译出一些中国现代文学作品和理论，他们希望能借鉴文学作品中的精神与精华来推动泰国进步文学的发展。

对于中国新文学经典作品而言，吁求读者去填充的空白或“不确定”点较多，使泰国读者可以充分发挥自己的幻想力，通过判断来确定如何填补空白，以最终找到意义。泰国“思想进步型读者”从中国现实主义文学中找出“不确定”点的意义后，继而进行分析、思考,最后借他山之石把参照、借鉴来的精华用于自己的创作中或向泰国文坛提出改革的意见。可以说，泰国进步知识分子本着自己的审美观和文化水平，可将中国文学作品的第一文本顺利转化为第二文本，向泰国文学界推介作品的精华，并提出自己深思熟虑的见解。

2. 移民型读者

由于在东南亚国家各国中，泰国是华人移民最多的国家之一 ，而移居泰国的华人与泰国社会的融入程度则是最高的。毋庸置疑，文学交流、对话的活动相当多。中国现代文学对泰华文学的影响是很明显的，从内容、语言到表达方式都是如此。不少泰华文学作家出于各种原因，从中国南部地区移居泰国。阅读中国文学作品是他们的爱好，由于在泰的身份特殊，称他们为“移民型读者”就一点也不为奇了。由于这些“移民型读者”对中国的风土人情、文化习俗、社会环境有一定的了解，而中国现代文学作品表达的思想内容又能与他们所期待的视野相符，从而使理解能迅速完成，易于接纳中国文学并产生共鸣。五四文化运动所提倡的文学改革、新文学体裁、艺术手法、现实主义潮流等运动，均被早期创作泰华文学的作家所接受，并采取行动积极响应。因为他们的阅历和思维方式与中国激进知识分子相似。随着泰华作家在吸取、借鉴中国现代文学风格的过程中不断摸索、锤炼，具有自己独特风格的作品在这坎坷、崎岖的路上终于诞生。

早期移居泰国的华人作家为泰华文学在泰国的土壤上扎根，做出了不少贡献。轰轰烈烈的五四新文化运动为泰华文坛播下了火种，点燃了华文写作的热情，孕育了泰华文学的诞生与成长，打开了运用白话文体写作的先河。泰华报刊的文艺副刊为泰华文学的发展，提供了创作园地，壮大了创造队伍。中国现代文学作品被陆续登载在泰华文艺副刊上，供泰华作家与读者欣赏、学习。

在移居泰国的第一代华人作家接受了大陆新文学思想的影响后，他们的文学创作在一定程度上均呈现出效仿中国现代文学的迹象。 鲁迅、巴金

等著名中国现代文学作家的写作方式，成为泰华作家的模仿对象。泰华文学作品早期反帝反封建礼教的作品，比比皆是。新文化运动主张的现实主义创作观，始终是泰华文学坚持创作的前进方向。抗日救亡运动的精神，曾成为泰华文坛的主流思想，追掉鲁迅的活动是这种文学思潮的高峰。泰华作家学习鲁迅的创作精神，以笔作刀枪，投入抗日救亡运动。 30年代，在泰华文学创作的队伍中，出现了诸多文学社团、读书会、文学研究会等社团，显示出泰华文学模仿中国作家结盟的方式。先辈们借鉴、模仿中国现代文学的实践过程，为今日泰华文学能在泰国茁壮成长，打下了基础。

3. 学术型读者

目前，泰国是否能接受中国文学及所接受的程度如何与汉语教育息息相关，在欣赏文学作品的过程中，汉语起着非常重要的桥梁作用。汉语教育在泰国历史上经历了政局风云动荡、起落演变的过程，而今已成为有助于提高泰国在东盟地区及世界经济竞争力不可或缺的有力武器。 为迎接东盟经济一体化的到来，“汉语热”更是高潮迭起，不断升温。泰国高校大多开设汉语课程，学生显著增加。各大学中文系考普遍开设了中国文学欣赏课，旨在提高学生的阅读技及文学素养。可以说当今阅读中国现代文学作品最多的是大学师生。

从接收美学论的角度来看，读者在文学作品处于重要地位，读者与文学作品的审美交往是独特的，文学作品在读者的阅读观赏中得以再创作进而更加完善；不经过读者阅读的作品，尚未成为完善的作品。可以说读者是此理论的主角，没有读者，作品的文学价值亦无法实现。在接受美学的观念下，中国文学课的读者有两种，即学生和教师，他们是不同层次的主体。泰

国高校师生通过阅读中国现代文学作品，了解中华民族的历史文化，达到了提高汉语水平及研究能力的目的，因此类似读者可以称为“学术型读者”。

第一个“学术型读者”学生----是认知审美与自我再创作的主体。但从以上阐述中可以看出，泰国高校学生对中国现代文学作品的理解相当困难。个人的阅历、生活背景，以及文化素养是内在因素，在一定程度上能帮助学生理解作品的思想内涵；外部因素例如国家的历史文化背景、政治经济情况，对阅读作品产生不可忽视的影响。泰国高校学生的汉语阅历有限，汉语底子不足，使他们无法理解作品所包含的非语言信息。中国现代文学作品的历史文化背景相当特殊，外籍人士要理解作品的整体性和深层意蕴并不容易。泰国高校生在泰国生活，风俗习惯与中国不同，加上欠缺中国历史文化常识，这些因素均制约他们对中现代文学作品的全面理解。由于时代与意识形态不同，中国现代文学作品所体现的意境和思想与现今泰国学生所期待看到的作品相差甚远，他们很难获取作品中的非语言信息。当作品的整体内容、故事情节与泰国学生所期待的作品大致相同时，他们会较容易接受与肯定中国文学作品。 另一方面，作品的价值取决于是否能吊读者的胃口，满足读者探索求新的欲望，由此激发出读者的想象力。找出作品文本中的“空白”或“不确定性”，激发学生的想象力，也许是教师的任务。由于在泰国高校的中国文学教育中，师生双方都发挥着重要的作用。

教师在引导学生认知中国文学作品所起的桥梁作用，非常重要。因此，教师有必要摸清学生的阅读能力、心理需求和认知水平，了解学生的文化背景、艺术情趣。在掌握相关信息后，安排适合学生阅读的文学作品，激

发学生的想象力，可使阅读教学收到良好的效果。教师要从作品中觅出超越学生期望的形象、事物及精神、作品独特的写作手法、作品的涵义，特别是精品中隐藏着许多空白点，吸引学生去与作品进行交流，以产生共鸣。

中国现代文学被安排在泰国高校的教程里，显示出它在泰国学术领域具有一定的影响。 笔者认为，以往能接受中国现代文学作品的均为激进知识分子，他们希望从作品中获取社会改革的模式与途径，他们视作品为破除黑暗势力进行社改的有力武器；而当今的读者大多为高校生，他们把现代文学作品作为研究对象、阅读材料及提高汉语水平的高等课程，他们视作品为提高研究能力的必修课和进一步了解中国历史文化的兼修课。中国现代文学对泰国读者的接受是随着泰国不同时期的政治文化气候而转变的。

参考文献：

童庆炳 2008《文学教程理论》（第四版），高等教育出版社。

董福君 2004《简论接受美学视野中的文艺解读》，山东大学硕士学位论文。

蔡瑞婷 2007《从阐释学角度对接受美学的再思考》，曲阜师范大学硕士学位论文。

谢林霞 2008《论尧斯的“期待视野”理论》，内蒙古农业大学学报（社会科学版）年 4 期。

杨平 2009《读者反应批评---文学翻译批评新视角》，《北京第二外国语学院学报》年 8 期。

何曙 2009《试论尧斯的接受美学观》，《重庆科技学院学报》，第 12 期。

钱念孙 1985《论吸收外国文学影响的潜在形态及其作用》，《文学评论》，第 5 期。

王素珍 2008《从接受理论看文学作品重译》，《河南师范大学学报》哲学社会科学版，7 月。

王素珍 2008《从接受理论看文学作品重译》，《河南师范大学学报》4 期。

任虎军 2005《从读者经验到阐释社会》，《四川外语学院学报》1 期。

言平，马云华 2012《接受美学视域下的对外汉语阅读教学》，云南师范大学学报，4 期。

高晓琦 2008《接受美学视域下的文学作品的模糊美》，重庆工学院学报(社会科学)，12 期。

于兆辉 2010《“读者反应批评”中读者观之流变》，《新乡学院学报》(社会科学版)，2 期。

การตอบรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ของผู้อ่านไทย (บทแปลโดยสรุป)

บทนำ

การเผยแพร่และการดำรงอยู่ของวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในไทยขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้อ่านเป็นหลัก ทัศนคติส่วนตัวและความรู้ของผู้อ่านมีบทบาทสำคัญในการเสพรับวรรณกรรม จึงเห็นได้ว่านอกจากคุณค่าของงานเขียนเอง ความต้องการของผู้อ่าน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วรรณกรรมจีนสมัยใหม่มีอิทธิพลแพร่หลายในไทย

ผู้อ่านต่างสถานภาพกันย่อมมีความเข้าใจและความรู้ในงานเขียนไม่เหมือนกัน เช่น นักเขียนกับนักเรียนเมื่องานวรรณกรรมชั้นเดียวกันย่อมได้ผลลัพธ์ต่างกัน นักเรียนมีเป้าหมายเพื่อเรียนรู้และชื่นชมความงามเชิงวรรณศิลป์จากวรรณกรรมเป็นหลัก แต่นักเขียนกลับได้รับแรงบันดาลใจจากงานเขียนที่เคยอ่าน และส่งผลต่องานเขียนของเขาโดยไม่รู้ตัว ผู้อ่านแต่ละวงการในประเทศไทยเมื่อได้เสพวรรณกรรมจีนสมัยใหม่แล้ว จึงได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับว่าผู้อ่านดังกล่าวได้เกิดปฏิสัมพันธ์กับวรรณกรรมที่ได้อ่านอย่างไร จึงทำให้วรรณกรรมจีนสมัยใหม่มีอิทธิพลลึกซึ้งในสังคมไทย บทความนี้จึงจะใช้ทฤษฎี “สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้” ของ Wolfgang Iser และ Robert Jauss เพื่อวิเคราะห์ตีความว่าผู้อ่านไทยมีการเสพรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่อย่างไร และมุ่งศึกษาเกี่ยวกับผลตอบรับของผู้อ่านไทยที่มีต่อวรรณกรรมจีนสมัยใหม่

1. ทฤษฎี “สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้”

ในทศวรรษที่ 1960 ของศตวรรษที่ 20 ด้วยเหตุที่ระเบียบวิธีวิจัยด้านศิลปะวรรณคดีได้เริ่มล้าหลัง ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนวิชาประวัติวรรณคดีในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยในเยอรมันด้อยลง นักวิชาการที่มีชื่อเสียงสองคนชาวเยอรมันคือ Wolfgang Iser และ Robert Jauss จึงได้เริ่มคิดทบทวนทฤษฎีโครงสร้างนิยมและการวิจารณ์วรรณกรรมกันใหม่

และเสนอทฤษฎี “สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้” ที่เน้น“ผู้อ่าน” เป็นแกนกลางขึ้นมา ทั้ง Iser และ Jauss ได้คัดค้านแนวคิดว่างานเขียนแต่ละชิ้นมีความหมายคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง พวกเขาจึงได้รื้อโครงสร้างทฤษฎีศิลปวรรณคดีตะวันตกกระแสหลักที่ยึดเอา “ผู้เขียน” และ “ตัวบท” เป็นหลัก เปลี่ยนมาเป็นการยึดเอา“ผู้อ่าน”เป็นศูนย์กลาง Iser กับ Jauss อาศัยหลักการทฤษฎีปรากฏการณ์นิยมและสุนทรียศาสตร์ ที่ยึดเอาผลการเสพวรรณกรรมของผู้อ่านเป็นสำคัญ ศึกษาวิจัยความรู้สึกและสุนทรียะที่ผู้อ่านได้รับระหว่างการอ่านงานเขียน

1.1ทฤษฎี “ทัศนะที่รอคอย” ของ Robert Jauss

ทฤษฎีนี้มุ่งไปที่ผลสะท้อนหรือผลการตอบรับจากผู้อ่านในช่วงที่อ่านงานเขียน โดยเน้นบทบาทสำคัญของผู้อ่านในระหว่างเสพงาน ถือว่าเป็นการยกสถานภาพผู้อ่านให้สูงขึ้น ในหนังสือเรื่อง “Aesthetic Experience and Literary Hermeneutics” ของ Robert Jauss ได้นำเสนอแนวคิดต่อวงการประวัติวรรณกรรมตะวันตกเกี่ยวกับแนวคิด “ทัศนะที่รอคอย” ไว้ว่า “ประสบการณ์ที่สั่งสมมาของผู้อ่าน ได้กลายเป็นมาตรฐานในการรับรู้สูงสุดต่องานเขียน”

แนวคิดนี้เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เขียน งานเขียนและผู้อ่าน ก่อนที่ผู้อ่านจะยอมรับงานเขียน ย่อมมีความคิดพื้นฐานรองรับอยู่ จึงสามารถตีความงานเขียนนั้นได้ ทฤษฎี “สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้” ของ Robert Jauss เห็นว่า “ผู้อ่านมีความสามารถในการปรับองค์ประธานในระหว่างการอ่านอย่างเต็มที่ ความหมายในงานเขียน สามารถเปลี่ยนแปลงและตัดสินได้ ผู้อ่านแต่ละคนจะใช้ “ทัศนะที่รอคอย” ที่ต่างกันในแต่ละบุคคลไปคาดหวังสิ่งที่ได้จากงานเขียนระหว่างดำเนินกิจกรรมการอ่าน ดังนั้นผู้อ่านแต่ละคนย่อมเข้าใจงานเขียนชิ้นหนึ่งต่างกัน นัยความหมายของวรรณกรรมที่สื่อต่อผู้อ่านจึงไม่เหมือนกัน หรือไปถึงระดับที่ผู้อ่านได้เสพสารจากงานเขียนที่เหนือความคาดหมายเดิมของตน “Robert Jauss ระบุว่านิยายเรื่องหนึ่งเมื่อได้เผยแพร่ให้ชาวโลกรับรู้ถึงความพิเศษและเอกลักษณ์ของตน ย่อมทำให้เกิดการคาดหวังต่อตัวงานจากผู้อ่าน การคาดหวังดังกล่าวเป็นสิ่งไม่แน่นอน หลังจากได้อ่านงานเขียนแล้ว ผู้อ่านอาจเกิดทัศนคติใหม่ๆ Robert Jauss เห็นว่าประวัติวรรณกรรมก็คือ การ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรอคอยของผู้อ่านกับงานเขียน การคาดหวังของผู้อ่านเที่แปรเปลี่ยนไปจนที่สุดก็เกิดการตีความงานเขียนใหม่ระหว่างการอ่าน” ดังนั้น Robert Jauss จึงให้ความสำคัญต่อพลัง “สร้างสรรค์” และ “ความแปลกใหม่” ของวรรณกรรม เพราะจะทำให้ผู้อ่านเกิด “สุนทรียะที่เกินคาด” และ “สุนทรียะที่เกินคาด”นี้เองที่จะตัดสินว่างานเขียนชิ้นไหนมีคุณค่า งานเขียนที่มีคุณค่าจึงอยู่ที่สารที่สื่อออกมาของงานเขียนไม่ได้เป็นไปตาม “ทัศนะที่รอคอย” เดิมของผู้อ่านจนเกิดเป็นทัศนคติใหม่ ทำให้ผู้อ่านได้เปิดโลกทัศน์ แนวคิด “สุนทรียะที่เกิดคาด” ของ Robert Jauss จึงเรียกร้องให้ผู้เขียนสร้างสรรค์งานเขียนใหม่ๆ ออกมา กระตุ้นให้ผู้สร้างงานวรรณกรรมมี “ความคิดสร้างสรรค์” เพื่อให้หลุดจากทัศนะเดิม ๆ ที่คนอ่านคุ้นเคย

1.2 ทฤษฎี “ผู้อ่านที่แฝงอยู่” ของ Wolfgang Iser

แนวคิดของ Wolfgang Iser นักวิชาการชาวเยอรมันผู้มีชื่อเสียงโด่งดังมีอิทธิพลมากต่อทฤษฎี “สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้” Wolfgang Iser กับ Robert Jauss ได้ร่วมกันคิดทฤษฎีการรับรู้เชิงสุนทรียะขึ้น โดยให้ความสำคัญต่อผลตอบรับของผู้อ่าน Wolfgang Iser ได้อธิบายการวิจารณ์วรรณกรรมไว้ในหนังสือเรื่อง “ผู้อ่านที่แฝงอยู่” ว่างานเขียนชิ้นใดที่ยังไม่มีผู้อ่านย่อมเป็นเพียงกระดาษที่พิมพ์ตัวหนังสือธรรมดาเท่านั้น ไม่ถือเป็นวรรณกรรมแต่อย่างใด วรรณกรรมจำเป็นต้องได้รับการเสพจากผู่อ่านก่อน จึงดำรงคุณค่าอยู่ได้ เมื่องานเขียนชิ้นใดได้ผ่านการะบวนการเสพเชิงสุนทรียะจากผู้อ่านแล้ว งานเขียนชิ้นนั้นจึงเกิดจากการสร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าการดำรงอยู่ของงานเขียนขึ้นอยู่กับการยอมรับของผู้อ่าน และเป็นผลลัพธ์จากการรับรู้เชิงสุนทรียะจากผู้อ่านนั่นเอง ด้วยเหตุนี้จึงอนุมานได้ว่า วรรณกรรมในความหมายของ Wolfgang Iser ก็คือ ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน ด้วยเหตุนี้ผู้อ่านจึงเป็นส่วนประกอบที่ขาดไม่ได้สำหรับวรรณกรรม ทำให้ Wolfgang Iser นำเสนอทฤษฎี “ผู้อ่านที่แฝงอยู่” และแนวคิด “ความไม่แน่นอน” ต่อวงการวรรณกรรม

“ผู้อ่านที่แฝงอยู่” ไม่ใช่ผู้อ่านตัวจริง แต่เป็นผู้อ่านที่ผู้เขียนได้คาดว่าจะปรากฏในหนังสือที่ตนเองเขียน ผู้อ่านดังกล่าวเป็นผู้อ่านที่รอคอยของตัวบท และถูกจำกัดจากโครงสร้างของตัวบท รวมถึงกิจกรรมการรับรู้และเข้าใจเชิงสุนทรียะในระหว่างหลอมรวมกับตัวบทขณะอ่าน ด้วยเหตุนี้ทฤษฎี “ผู้อ่านที่แฝงอยู่” จึงเป็นนามธรรม ไม่สามารถนำมาตีความรวมกับผู้อ่านตัวจริง แต่ก็มีความสัมพันธ์กับผู้อ่านตัวจริงอย่างใกล้ชิด แนวคิด “ความไม่แน่นอน” หมายถึงข้อความที่ปรากฏในตัวบทที่รอคอยให้ผู้อ่านไปตีความ จึงมีความไม่แน่นอนแฝงอยู่ในโครงสร้างตัวบท แล้วแต่ผู้อ่านแต่ละคนจะตีความ “ความไม่แน่นอน” ในตัวบทนี้รอให้ผู้อ่านไปปะทะสังสันทน์ เพื่อต่อเติม เชื่อมโยง จนทำให้เกิดตัวบทวรรณกรรมที่สมบูรณ์ ความหมายที่ “ไม่แน่นอน” ในตัวบททำให้ผู้อ่านต้องแสวงหา เพื่อให้ผู้อ่านได้ค้นพบสิ่งใหม่ที่ไม่เคยรับรู้หรือนอกเหนือประสบการณ์แต่เดิม ทำให้ตัวบทที่ผ่านการอ่านแล้วกลายเป็นตัวบทที่ตีความได้ “ไม่จำกัด” ความพิเศษของการตีความดังกล่าวกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและคุณค่าที่แฝงไว้ในตัวบทปรากฏออกมา “ความไม่แน่นอน” หรือ “ความว่างเปล่า” ที่รอการตีความยิ่งปรากฏมากเท่าใด ผู้อ่านก็ยิ่งมีการปฏิสัมพันธ์กับงานเขียนมากเท่านั้น และร่วมกันสร้างสรรค์ตัวบทใหม่ที่เกิดจากการหลอมรวมระหว่างผู้อ่านกับสุนทรียะและศิลปะที่แฝงไว้ในตัวบท

กล่าวโดยรวมแล้ว ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้เชิงมีลักษณะพิเศษดังนี้ 1. เป็นทฤษฎีที่รื้อสร้างทฤษฎีเดิมซึ่งถือเอาผู้เขียนและตัวบทเป็นศูนย์กลาง โดยเปลี่ยนมาเน้นการศึกษาวิจัยที่เน้นผู้อ่านเป็นศูนย์กลางแทน ทำให้ผู้อ่านเป็นโครงสร้างที่ขาดมิได้ของการสร้างสรรค์ความหมายให้งานเขียน และเป็นส่วนประกอบที่ขาดไม่ได้สำหรับตัวบท 2. ทฤษฎีนี้ได้มีการยืมแนวคิดสำคัญบางอย่าง เพื่อเสริมให้ทฤษฎีสมบูรณ์แบบขึ้น เช่น แนวคิดปฏิสัมพันธ์ แนวคิดความไม่แน่นอน แนวคิดความคาดหวัง แนวคิดโครงสร้างที่สับเปลี่ยนในตัวบท แนวคิดความว่างเปล่าของความหมาย 3. ทฤษฎีการรับรู้เชิงสุนทรียศาสตร์เป็นทฤษฎีที่ได้รับการ

ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้กลายเป็นทฤษฎีในการวิจารณ์วรรณกรรมประเภทหนึ่ง โดยพัฒนาจากเดิมที่เน้นบทบาทของผู้อ่านมาเป็นการเน้นโครงสร้างทฤษฎีที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เขียน ตัวบทและผู้อ่านอย่างสมบูรณ์

2. ผู้อ่านไทยที่อ่านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่

เมื่อพิจารณาผู้อ่านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในไทยที่มีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกันในการเสพวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ ทำให้เห็นได้ว่าวรรณกรรมจีนสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในวงการต่าง ๆ ของไทยแตกต่างกันออกไป เช่น อิทธิพลในด้านการถ่ายทอดความคิดก้าวหน้าทางการเมือง ศิลปะการประพันธ์ ความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น

2.1 ผู้อ่านแนวคิดก้าวหน้า

ในช่วงทศวรรษที่ 1940 ปัญญาชนไทยได้เริ่มให้ความสำคัญต่อวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ “ประวัติจริงของ อาคิว” ของหลู่ซิ่น จึงได้มีการแปลเป็นภาษาไทยออกวางจำหน่าย เมื่อหนังสือแปลเล่มนี้ออกสู่ตลาดหนังสือครั้งแรก ก็ได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านไทยเป็นอย่างดีจนขายหมดภายในเวลาอันรวดเร็ว และก่อให้เกิดผลตอบรับในวงการวรรณกรรมไทย นับจากนั้นเป็นต้นมา วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ที่เป็นอมตะอีกหลายเรื่องก็ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยกลายเป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้อ่านไทย การที่วรรณกรรมจีนสมัยใหม่แพร่หลายในไทยนั้นย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่าเกิดจากการที่ผู้อ่านได้เสพงานเขียนเหล่านั้นแล้วเข้าใจและชื่นชอบ การรับรู้ของผู้อ่านในระหว่างที่ซึมซับและเสพรับคุณค่าที่แฝงอยู่ในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ตลอดจนศิลปะการประพันธ์จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเผยแพร่วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในไทย

ช่วงวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ได้แพร่หลายเข้าสู่ไทยในระยะแรกนั้นถือว่าเป็น “ของใหม่” สำหรับผู้อ่านไทยในยุคนั้น วรรณกรรมรูปแบบใหม่นี้ได้นำเอาความคิดก้าวหน้า

การแสวงหาการปลดปล่อยทางความคิด และการวิพากษ์วิจารณ์สังคมผ่านงานเขียนเข้ามาทำให้ผู้อ่านไทยเกิด “ระยะห่างเชิงสุนทรียะ” (การรับรู้ทางสุนทรียะที่แตกต่างไปจากเดิม – ผู้เขียน) วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ผิดแผกไปจากความคาดหวังเดิมของผู้อ่านไทยและทำให้เกิดความคาดหวังใหม่ เมื่อวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎี“สุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้ที่ยึดผู้อ่านเป็นศูนย์กลาง” แล้ว ผู้อ่านไทยที่เลือกอ่านหรือแปลวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในขณะนั้นส่วนใหญ่คือ ปัญญาชนไทยหัวก้าวหน้า หรือเรียกว่า “ผู้อ่านแนวคิดก้าวหน้า” วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ได้ตอบโจทย์ของความคาดหวังปัญญาไทยหัวก้าวหน้าในยุคนั้น นักวิชาการตลอดจนปัญญาชนไทยเหล่านั้นจึงได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมจีนสมัยใหม่มากเป็นพิเศษและนำแนวความคิดในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่มาเผยแพร่ให้วงการวรรณกรรมไทย วรรณกรรมจีนสมัยใหม่จึงเปรียบเสมือนสิ่งที่บุกเบิกความคิดการปฏิรูปการเมือง การเปลี่ยนแปลงสังคม ตลอดจนถึงแนวคิดการต่อต้านศักดินาและลัทธิจักรพรรดินิยมให้แก่ปัญญาชนไทย โน้มนำปัญญาชนไทยหัวก้าวหน้าไปสู่หนทางสร้างสรรค์งานประพันธ์แนวใหม่

ความโดดเด่นของคุณค่าทางสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ เป็นส่วนที่กระตุ้นและจุดประกายความคิดในการปฏิรูปวรรณกรรมไทยให้ผู้อ่านแนวคิดก้าวหน้าของไทยทำให้ปัญญาชนเหล่านี้ร่วมใจกันผลักดันการแปลวรรณกรรมจีนสมัยใหม่และทฤษฎีความคิดของจีนออกมาจำนวนหนึ่ง โดยหวังที่จะหยิบยืมหรือนำความคิดในการปฏิรูปสังคมที่แฝงไว้ในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่มาผลักดันให้วงการวรรณกรรมไทยก้าวหน้าขึ้น

วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ที่เป็นอมตะมี “ความไม่แน่นอน” จำนวนมากที่รอให้ผู้อ่านไปเติมเต็มและปฏิสัมพันธ์ด้วย ทำให้ผู้อ่านไทยเกิดจินตนาการมากมายในการเข้าไปเติมเต็ม “ช่องว่าง” ในงานเขียน จนกระทั่งสร้างความหมายใหม่ให้ตัวบท เมื่อ “ผู้อ่านแนวคิดก้าวหน้า” ของไทยได้ค้นพบ “ความไม่แน่นอน” ในตัวบทแล้ว จึงได้วิเคราะห์และพินิจ

พิจารณาอย่างต่อเนื่อง และได้ยืมแนวคิดในตัวบทมาพัฒนางานเขียนของตนหรือนำเสนอแนวทางในการปฏิรูปวรรณกรรมไทย อาจกล่าวได้ว่า ปัญญาชนไทยได้มีปฏิสัมพันธ์กับตัวบทของวรรณกรรมจีนด้วยการเปลี่ยนแปลงตัวบทที่หนึ่งมาเป็นตัวบทที่สองโดยอาศัยความรู้และการเสพสุนทรียะในงานศิลปะของตน จากนั้นจึงต่อยอดด้วยการนำเสนอคุณค่าที่แฝงไว้ในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่กับแนวคิดที่ลุ่มลึกของตนต่อสังคมไทย

2.2 ผู้อ่านประเภทผู้อพยพ

ในบรรดาประเทศแถบเอเชียอาคเนย์ ไทยจัดเป็นประเทศที่มีชาวจีนอพยพเข้ามาพำนักอยู่มากที่สุดแห่งหนึ่ง และผู้อพยพชาวจีนเหล่านี้ได้ปรับตัวให้ผสมกลมกลืนกับสังคมและวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี จึงไม่น่าแปลกที่การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและวรรณกรรมระหว่างไทยกับจีนย่อมเกิดขึ้นค่อนข้างมาก วรรณกรรมจีนสมัยใหม่จึงมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในไทยอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาหรือวิธีการเขียน การอ่านวรรณกรรมจีนเป็นงานอดิเรกของผู้อพยพเหล่านี้ ด้วยเหตุที่สถานภาพของผู้อพยพชาวจีนเหล่านี้มีความพิเศษ เราจึงเรียกพวกเขาว่า “ผู้อ่านประเภทผู้อพยพ” การที่ผู้อ่านประเภทนี้มีความคุ้นเคยกับขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนนิสัยใจคอ ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนในระดับหนึ่ง ทำให้พวกเขาเสพวรรณกรรมจีนได้ง่าย เนื้อหาและแนวคิดที่ปรากฏวรรณกรรมจีนสมัยใหม่จึงสอดคล้องกับความต้องการของ “ผู้อ่านประเภทผู้อพยพ” ทำให้พวกเขาเกิดการตอบรับและรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับงานเขียน แนวคิดในการปฏิวัติวัฒนธรรมใหม่ “สี่พฤษภา” [1] ซึ่งเป็นการปฏิวัติเพื่อปฏิรูปวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ ศิลปะการประพันธ์และกระแสแนวคิดสัจ

[1] ขบวนการปฏิวัติวัฒนธรรมใหม่หรือขบวนการเคลื่อนไหว ๔ พฤษภา เป็นขบวนการปฏิวัติวัฒนธรรมและการเมืองเพื่อต่อต้านระบอบศักดินาและจักรพรรดินิยมที่นำโดยการเดินขบวนของนักศึกษามหาวิทยาลัยปักกิ่งเมื่อ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๑๙๑๙ ซึ่งต่อต้านการลงนามในสนธิสัญญาปารีสของรัฐบาลจีนเพื่อยกมณฑลซานตงให้ญี่ปุ่น ในช่วงนั้นเป็นช่วงที่ปัญญาชนจีนมีจิตสำนึกทางการเมืองอย่างเข้มข้นและลัทธิมาร์กซิสม์แพร่สู่จีน รวมถึงเกิดการปฏิวัติในวงการวรรณกรรมจีนไปสู่ความทันสมัย ยกเลิกการเขียนด้วยภาษาโบราณ มาสู่การเขียนด้วยภาษาพูด และนำเสนอแนวคิดในการนำสังคมจีนไปสู่ความทันสมัย ด้วยการปลดแอกความคิดชาวจีนให้เป็นอิสระจากระบอบเก่าที่ล้าหลัง

นิยม ได้รับการตอบรับจากนักเขียนวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยยุคแรกอย่างดียิ่ง นักเขียนวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลได้ซึมซับและเลียนแบบแนวคิดกับรูปแบบในประพันธ์ของวรรณกรรมจีนสมัยใหม่มาผนวกกับรูปแบบการประพันธ์เฉพาะตนผลักดันให้เกิดวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลในไทย

นักเขียนวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยยุคแรกได้รับอิทธิพลความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานการประพันธ์จากวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ค่อนข้างมาก โดยสังเกตได้จากร่องรอยการเลียนแบบลักษณะการเขียนหรือเนื้อหาวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ที่ปรากฏในงานเขียนของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการประพันธ์ของนักเขียนเลื่องชื่อของจีน อาทิ ปาจิน หลู่ซิ่น แนวคิดในการต่อต้านระบอบศักดินาและจักรพรรดินิยมปรากฏในวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยยุคแรกแทบทุกนประเภท งานประพันธ์แนวสัจนิยมของวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ เป็นแนวทางที่นักเขียนวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยยึดถือมาโดยตลอดตั้งแต่ต้นจวบจนปัจจุบัน จิตวิญญาณในการปฏิวัติต่อต้านการรุกรานของญี่ปุ่น กลายเป็นแนวคิดหลักของวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยยุคแรก และกิจกรรมการไว้อาลัยต่อการจากไปของหลู่ซิ่นเป็นช่วงที่กระแสความคิดดังกล่าวพัฒนาไปสู่จุดสูงสุด นักประพันธ์วรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยได้เลียนแบบการสร้างสรรค์งานประพันธ์ตามแนวทางหลู่ซิ่น ด้วยการใช้งานเขียนต่างอาวุธในการเข้าร่วมการปฏิวัติต่อต้านการรุกรานของญี่ปุ่น วงการวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยในยุคทศวรรษที่ 1930 มีการจัดตั้งชมรมนักประพันธ์ ชมรมอ่านวรรณกรรม ชมรมวิจารณ์วรรณกรรมเกิดขึ้นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นของนักประพันธ์วรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทย บรรดานักประพันธ์รุ่นแรกเหล่านี้ได้ร่วมกันวางรากฐานและลู่ทางในการพัฒนาให้แก่วงการวรรณกรรมจีนโพ้นทะเลของไทยในปัจจุบันนี้

2.3 ผู้อ่านเชิงวิชาการ

ปัจจุบันนี้ การที่คนไทยจะสามารถยอมรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ได้มากน้อยเพียงใดนั้นมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างใกล้ชิด เนื่องจากภาษาจีนเป็นสื่อกลางที่สำคัญในกระบวนการเสพวรรณกรรมจีน การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมีพัฒนาการที่ไม่ราบรื่นนักท่ามกลางบริบทการเมืองที่ไร้เสถียรภาพในอดีต แต่ปัจจุบันภาษาจีนได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการแข่งขันทางเศรษฐกิจในระดับอาเซียนและระดับ “กระแสการเรียนภาษาจีน” ได้ทวีความร้อนแรงขึ้นเป็นลำดับ สถาบันอุดมศึกษาของไทยจำนวนมากต่างเปิดหลักสูตรภาษาจีน นักศึกษาที่เรียนภาษาจีนเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ สาขาภาษาจีนในแต่ละมหาวิทยาลัยจัดวิชาวรรณกรรมจีนไว้ในหลักสูตร เพื่อบ่มเพาะความรู้ด้านวรรณกรรมและเสริมทักษะการอ่านให้นักศึกษา ปัจจุบันนี้ผู้อ่านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่มากที่สุดได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

หากพิจารณาจากมุมมองของทฤษฎีสุนทรียศาสตร์แห่งการรับรู้ที่จัดให้ผู้อ่านมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการสร้างสรรค์วรรณกรรมแล้ว การปฏิสัมพันธ์เชิงสุนทรียศาสตร์ระหว่างงผู้อ่านกับตัวบท ได้ก่อให้เกิดตัวบทใหม่ที่สมบูรณ์แบบยิ่ง ด้วยหลักคิดของทฤษฎีดังกล่าว สามารถแบ่งผู้อ่านวิชาวรรณกรรมจีนในสถาบันอุดมศึกษาออกเป็นสองประเภท คือ นักศึกษากับอาจารย์ พวกเขาเป็นองค์ประธานที่ต่างชั้นกัน อาจารย์และนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทยได้อ่านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ เข้าใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชนชาติจีนผ่านวรรณกรรม อีกทั้งยกระดับความรู้ความสามารถทางภาษาจีนและความสามารถในการศึกษาวิจัย ด้วยเหตุนี้ผู้อ่านรูปแบบนี้จึงเรียกว่า “ผู้อ่านเชิงวิชาการ”

“ผู้อ่านเชิงวิชาการ” คนที่หนึ่งคือ นักศึกษา เป็นองค์ประธานในการรับรู้เชิงสุนทรียะและสร้างสรรค์ตัวบทใหม่ แต่หากพิจารณากันอย่างแท้จริงแล้ว การที่นักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยจะเข้าใจงานเขียนภาษาจีนค่อนข้างยาก ประสบการณ์ในการอ่านและภูมิหลังในการใช้ชีวิตตลอดจนความรู้ที่เคยเรียนมาเป็นปัจจัยภายในที่จะช่วยให้นักศึกษาอ่านวรรณกรรมจีนได้เข้าใจระดับหนึ่ง ขณะที่เงื่อนไขภายนอก เช่น ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และ

วัฒนธรรมของนักศึกษา ระดับความรู้ภาษาจีนที่ยังไม่ดีพอ ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าใจสารความคิดที่แฝงไว้ในงานเขียน วรรณกรรมจีนสมัยใหม่มีเบื้องหลังทางทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่พิเศษ ชาวต่างชาติยากที่จะตีความนัยความหมายที่แฝงไว้ในงานเขียนทั้งหมดได้ ด้วยเหตุที่สภาพการใช้ชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีระหว่างไทยกับจีนที่แตกต่างกัน อุดมการทางการเมืองและยุคสมัยที่ต่างกัน ทำให้เนื้อหาและความคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนสมัยใหม่อยู่ไกลเกินการรับรู้และการคาดหวังของนักศึกษาไทย นักศึกษาไทยจึงยากจะเข้าถึงความคิดในงานเขียนเหล่านั้นได้ แต่เมื่อเนื้อหาในงานเขียนชิ้นใดตรงกับความคาดหวังของนักศึกษาไทย พวกเขาจึงสามารถยอมรับงานเขียนนั้นได้ง่ายและเร็ว ในอีกด้านหนึ่ง คุณค่าของตัวงานเขียนซึ่งตัดสินกันที่รสนิยมของผู้อ่าน และสอดคล้องกับความต้องการแสวงหาความคิดสร้างสรรค์ของผู้อ่านได้ ย่อมกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ ในการหา “ความว่างเปล่า” หรือ “ความไม่แน่นอนในตัวบท การกระตุ้นจินตนาการของนักศึกษาจึงเป็นภารกิจของอาจารย์ การจัดการเรียนการสอนวรรณกรรมจีนในระดับอุดมศึกษา ทั้งอาจารย์และนักศึกษาต่างต้องพัฒนาบทบาทของตนในการอ่านวรรณกรรมจีนอย่างเต็มที่

บทบาทอาจารย์ที่เป็นเสมือนสะพานที่ชักนำให้นักศึกษาได้รู้จักวรรณกรรมจีนจึงสำคัญมากเป็นพิเศษ ด้วยเหตุนี้ อาจารย์จึงจำเป็นต้องเข้าใจศักยภาพในการอ่านของนักศึกษา ความสามารถและความต้องการของนักศึกษา ภูมิหลังทางวัฒนธรรม และความสนใจในศิลปะการประพันธ์ของนักศึกษา เมื่ออาจารย์ได้รับรู้และเข้าใจข้อมูลข่าวสารข้างต้นอย่างแน่ชัดแล้ว จึงสามารถค้นหาภาพลักษณ์ เรื่องราวและจิตวิญญาณในตัวบท กลวิธีการประพันธ์ นัยความหมายในงานเขียนตามที่นักศึกษาคาดหวังได้ โดยเฉพาะในงานเขียนอมตะที่แฝง “ความว่างเปล่า” ที่รอให้เติมเต็มอยู่มากมาย ดึงดูดให้นักศึกษาได้เกิดปฏิสัมพันธกับตัวบทจนเกิดการยอมรับในที่สุด

ผู้เขียนเห็นว่า ผู้เสพวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในอดีตที่ผ่านมามักจะเป็นปัญญาชนไทยหัวก้าวหน้า พวกเขาหวังที่จะแสวงหาแนวทางและรูปแบบในการปฏิรูปสังคมไทยจาก

วรรณกรรมจีนสมัยใหม่ คาดหวังว่าวรรณกรรมจีนสมัยใหม่อาจเป็นเครื่องมือในการแก้ไขอำนาจมืดในสังคมและปฏิรูปสังคมให้ดีขึ้น แต่ปัจจุบันผู้อ่านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผู้อ่านกลุ่มนี้เห็นว่าวรรณกรรมจีนสมัยใหม่เป็นเป้าหมายในการศึกษาวิจัย หรือเป็นตำราเรียนที่เมื่อได้อ่านแล้วจะยกระดับความรู้ภาษาจีนให้สูงขึ้น พวกเขามองว่าการอ่านวรรณกรรมจีนสมัยใหม่เป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับความสามารถในการศึกษาวิจัยด้านภาษาจีนและเป็นเหมือนเครื่องมือที่ช่วยให้เข้าใจภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีนได้ดีขึ้น การยอมรับวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ของผู้อ่านไทยจึงเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและบรรยากาศทางการเมืองตลอดจนวัฒนธรรมของแต่ละยุค